

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-04-03
Besvaras senast
2017-04-12 kl. 12.00

Till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:1181 Allvarlig fara för den allmänna ordningen eller inre säkerheten

Sedan måndagen den fjärde januari 2016 har alla som inte har giltiga id-handlingar stoppats vid gränsen till Sverige, som ett sätt att få ned antalet asyl-sökande till landet. Det har inneburit en stor börda för Öresundsregionen att människor som söker skydd inte har kunnat ta sig till Sverige och stora hinder för möjligheten att bo och arbeta på olika sidor om Öresund.

Lagen (2015:1073) om särskilda åtgärder vid allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet säger:

”Om det har uppkommit en allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet får regeringen, i syfte att upprätt-hålla lag och ordning eller skydda nationell säkerhet, vidta [vissa åtgärder].”

När förslaget lades fram kritiserade jag och många remiss-instanser otydligheten i det här kriteriet. Vad är en allvarlig fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten? Lagen ger långtgående befogenheter till regeringen när än det finns en sådan fara. Därför är det viktigt att kriterierna är tydliga.

I synnerliga skäl kan långtgående åtgärder vara nödvändiga. I regeringens proposition motiverades förslaget med att så mycket som 190 000 personer skulle kunna komma att söka asyl i Sverige, och att den aktuella situationen som förelåg utgjorde ”ett allvarligt hot mot allmän ordning och inre säkerhet”. Den aktuella situation som då rådde var en kraftig påfrestning för Sverige. I propositionen nämns svårigheten att hitta tak över huvudet åt alla asylsökande, att kommuner inte kunde följa socialtjänstlagen och att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap beskrev det som att det förelåg ”stora utmaningar att värna målen för samhällets säkerhet, främst med avseende på liv och hälsa samt samhällets funktionalitet”. Situationen under hösten 2015 stämmer överens med vad propositionen kräver:

”Det ska vara fråga om en fara som sett ur ett bredare perspektiv både är betydande och hotar viktiga samhälls-intressen eller samhällets funktionalitet. Olika orsaker, förhållanden både inom och utom landet, torde kunna utlösa en så allvarlig situation att det är nödvändigt för regeringen att kunna agera snabbt med sär-skilda åtgärder. När en situation har nått sådana proportioner att det

finns allvarlig fara för att samhället inte längre förmår att hantera den och när centrala samhällsfunktioner är utmanade får regeringen vidta åtgärder enligt lagen.”

Det finns många problem i Sverige i dag. Det är mycket som återstår för att bryta tudelningen, minska otryggheten och stärka förutsättningarna för grön ekonomi. Men Sverige är väldigt långt från den situation som rådde på hösten 2015, och ingenting i utvecklingen i Sverige, EU eller övriga världen tyder på att vi skulle hamna i samma situation igen.

De hot som fanns mot Sveriges allmänna ordning och inre säkerhet 2015, som lyfts i förarbetena till lagen, finns inte längre. Ändå tycker regeringen att det finns ”en fara som sett ur ett bredare perspektiv både är betydande och hotar viktiga samhällsintressen eller samhällets funktionalitet”. Förarbetena säger att en situation måste ha ”nått sådana proportioner att det finns allvarlig fara för att samhället inte längre förmår att hantera den och [att] centrala samhällsfunktioner är utmanade” för att regeringen ska få vidta åtgärder enligt lagen.

Ändå förlänger regeringen id-kraven.

Min fråga till statsrådet Anders Ygeman är därför:

Enligt vilka kriterier anser statsrådet och regeringen att Sverige befinner sig i en situation av allvarlig fara, och vad skulle behöva förändras för att vi inte längre skulle göra det?

.....

Johan Hedin (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors